

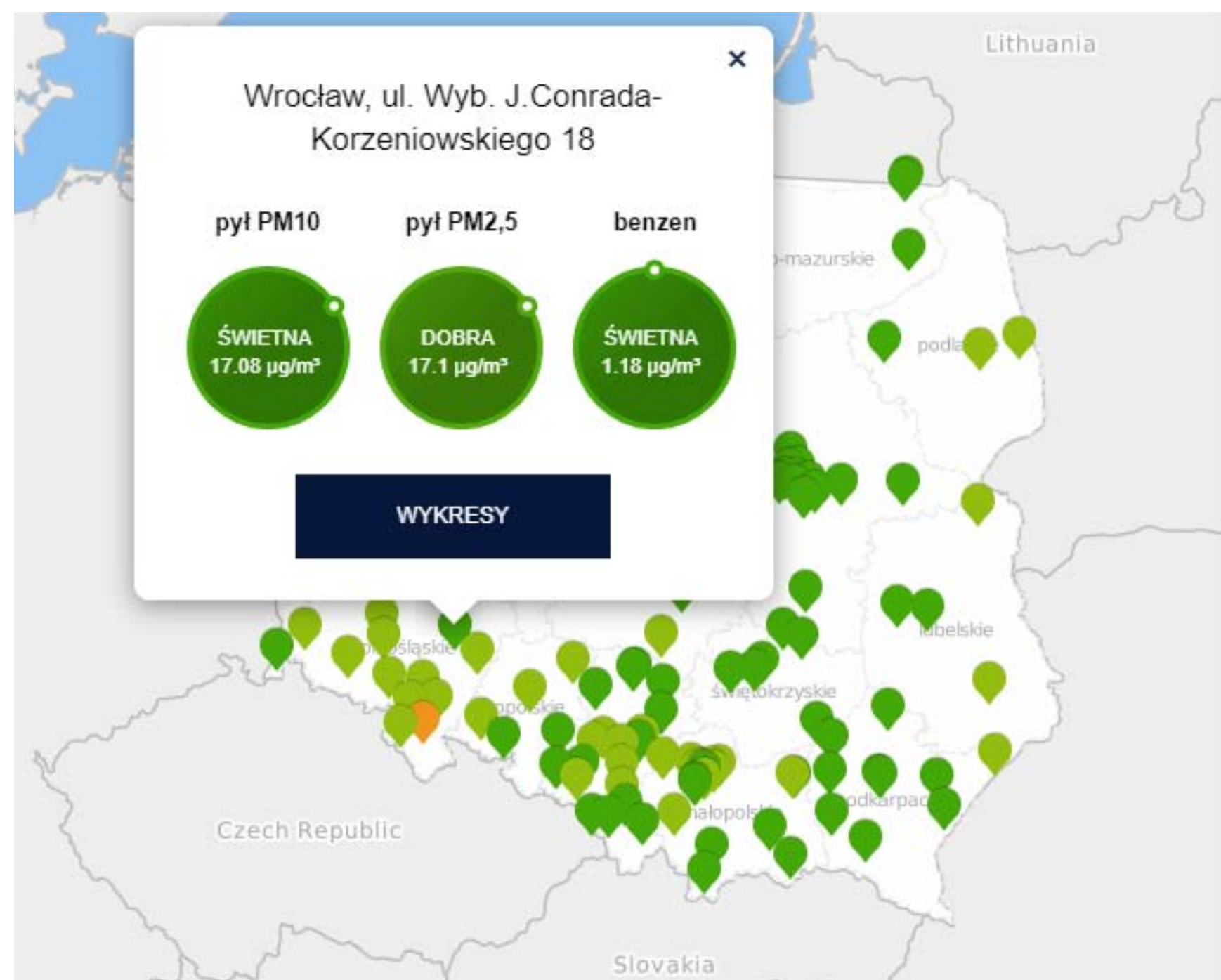
An aerial photograph of Wrocław, Poland, showing a dense urban landscape with various buildings, streets, and a prominent church spire on the left. A blue overlay covers the top half of the image, and a white banner with blue text is positioned in the center. The overall color palette is dominated by blues and greys.

WROCLAW

BEZ SMOGU

Dzień czystego powietrza

źródło: www.tvnmeteo.pl

Wrocław, ul. Wybrzeże J. Conrada-Korzeniowskiego 18
14 listopada 2019 r., godz. 9.00

pył PM10

ŚWIETNA
17.08 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

pył PM2,5

DOBRA
17.1 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

benzen

ŚWIETNA
1.18 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

POWIETRZE – gdzie jesteśmy?

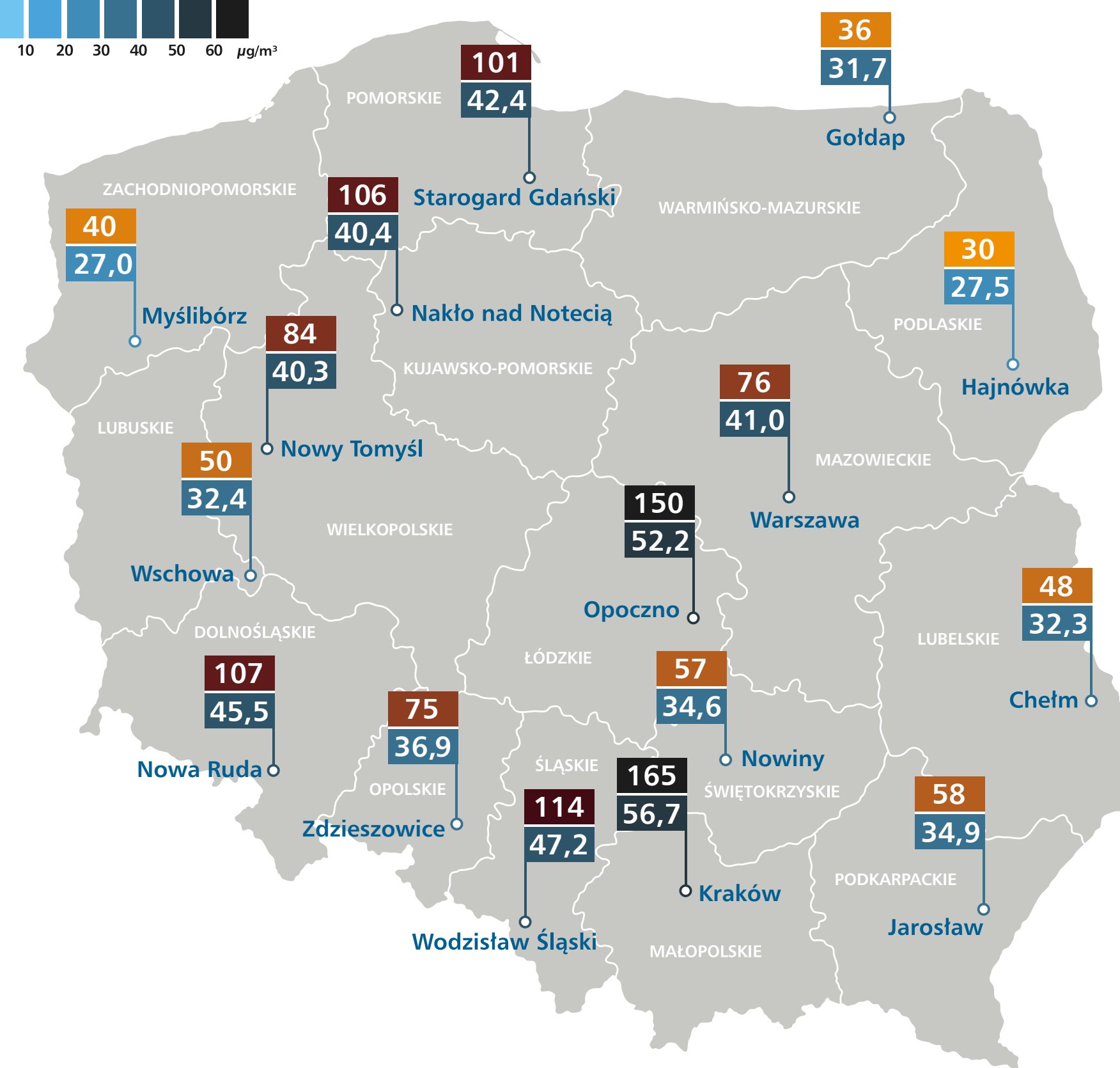
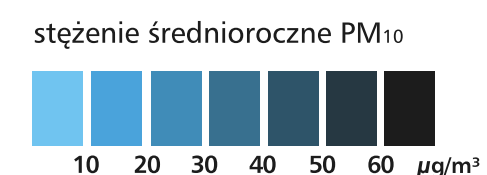
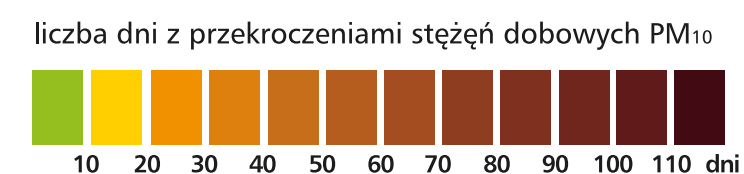
Wrocław na tle Polski

Specjalny raport Najwyższej Izby Kontroli

Najbardziej zanieczyszczone miasta w poszczególnych województwach pod względem poziomów PM10 odnotowanych w 2017 r.

Poziom dopuszczalny:

- stężenie średnioroczne $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$
- stężenie dobowe powyżej $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ nie więcej niż 35 dni w ciągu roku kalendarzowego

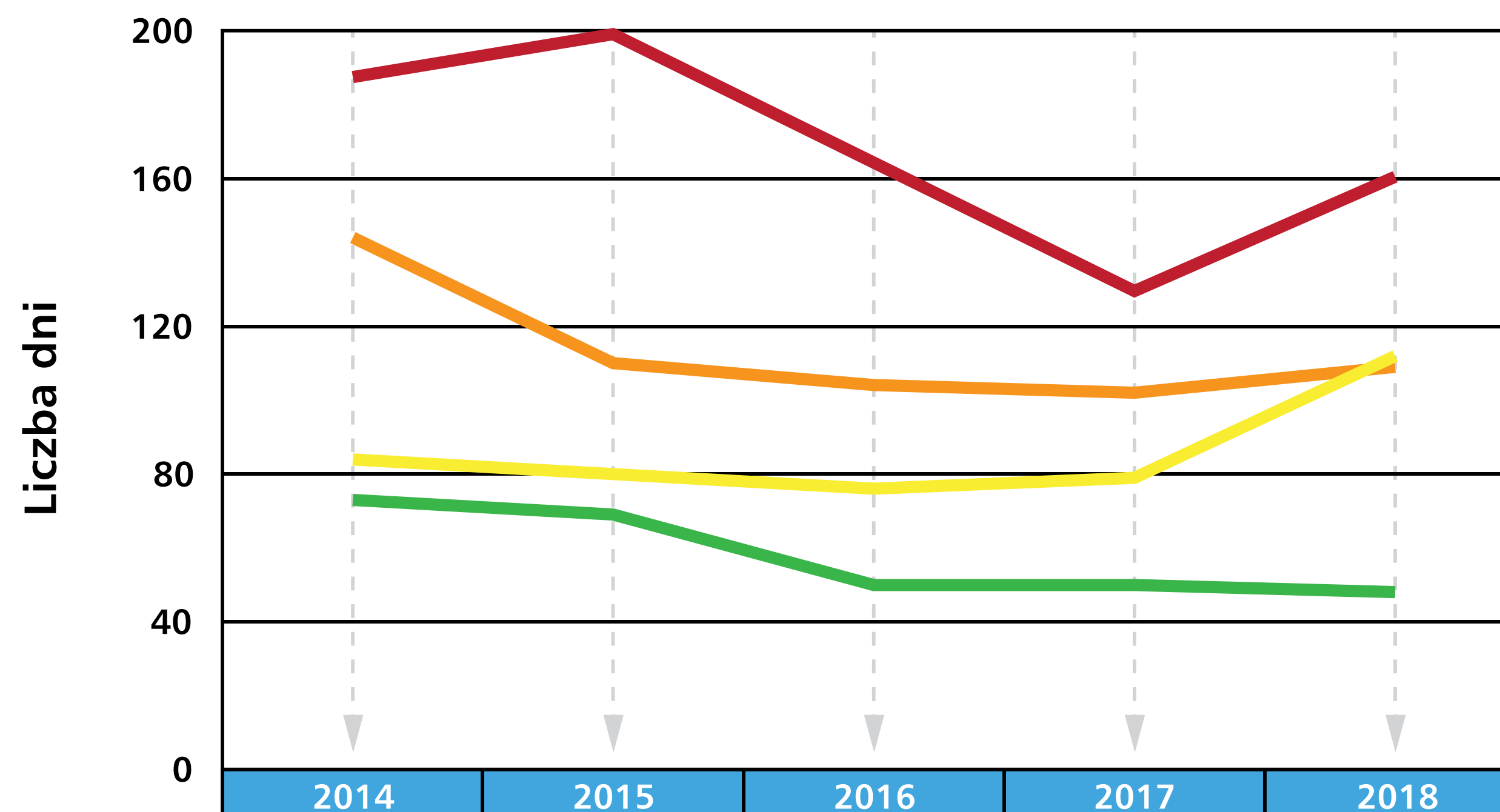

POWIETRZE – gdzie jesteśmy?

Wrocław na tle Polski

Liczba dni w ciągu roku
z przekroczeniem dopuszczalnego
stężenia dobowego PM10

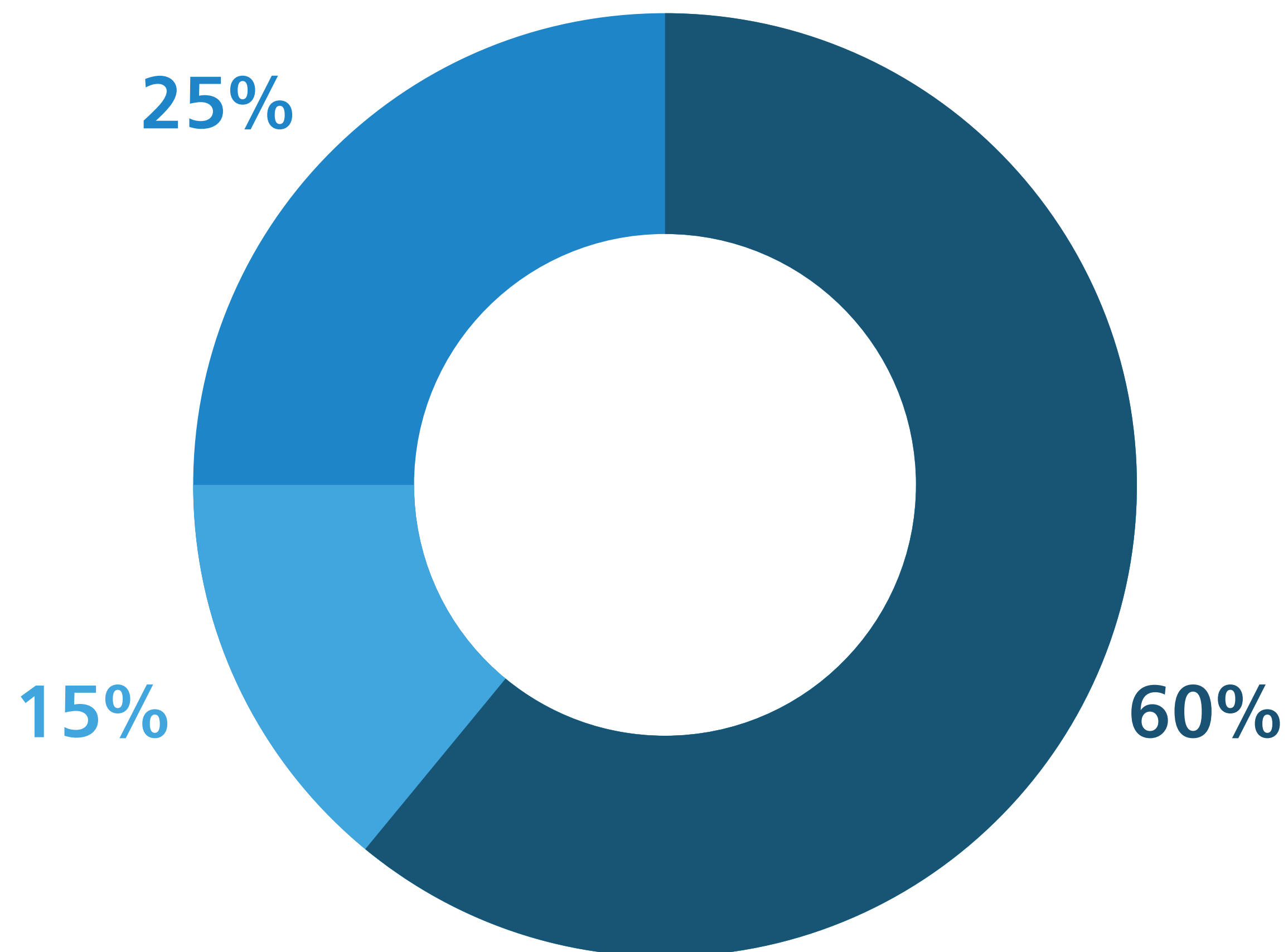
Dopuszczalna liczba dni
z przekroczeniem dopuszczalnego
stężenia dobowego PM10 – 35 dni

	2014	2015	2016	2017	2018
KRAKÓW	188	200	165	130	161
AGLOMERACJA GÓRNOŚLĄSKA	144	110	104	102	109
WARSZAWA	84	80	76	79	112
WROCLAW	73	69	50	50	48

Struktura emisji we Wrocławiu

- niska emisja (systemy grzewcze bytowo-komunalne)
- emisja napływowa
- emisja komunikacyjna

1 lipca 2018

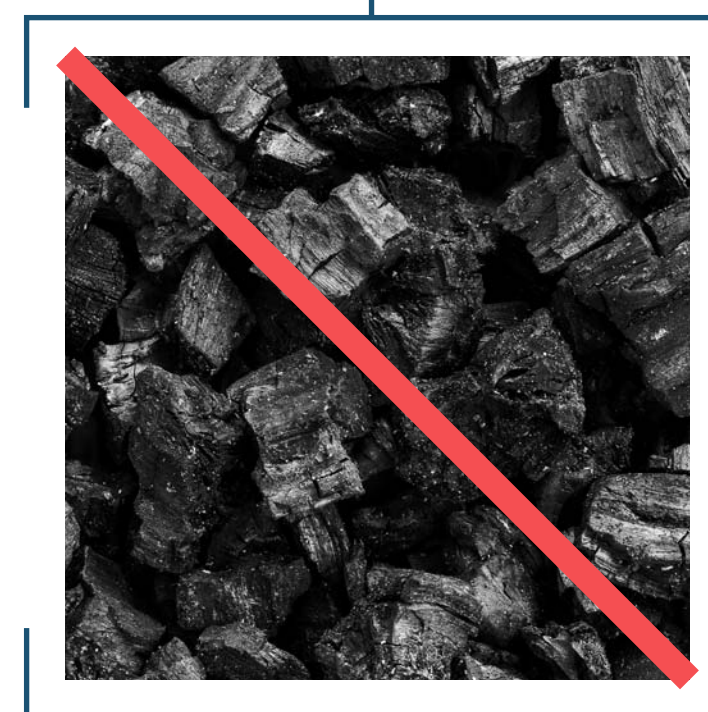
- węgiel brunatny
- muły i floty węglowe
- biomasa powyżej 20% wilgotności

1 lipca 2024

- piece pozaklasowe
- piece klasy 1 i 2

1 lipca 2028

- węgiel kamienny

- piece klasy 3, 4 i 5

The image features a blue-tinted aerial photograph of a city, likely Wrocław, with a dark blue text box on the left side. The text is in white, bold, uppercase letters. The background shows a dense urban landscape with various building styles and a prominent dome structure.

**Z CZYM SIĘ MIERZYMYSY?
ILE MAMY DO ZROBIENIA?**

Z czym się mierzymy?

Struktura smogowa we Wrocławiu

Raport z badań Politechniki Wrocławskiej

Pracownicy Politechniki prowadzili badania przez 10 miesięcy.

Etapy pracy nad raportem:

1. analiza tkanki mieszkaniowej,
2. wyznaczenie próby reprezentatywnej dla każdej jednostki urbanistycznej,
3. badania terenowe,
4. analiza pozyskanych danych,
5. opracowanie wyników.

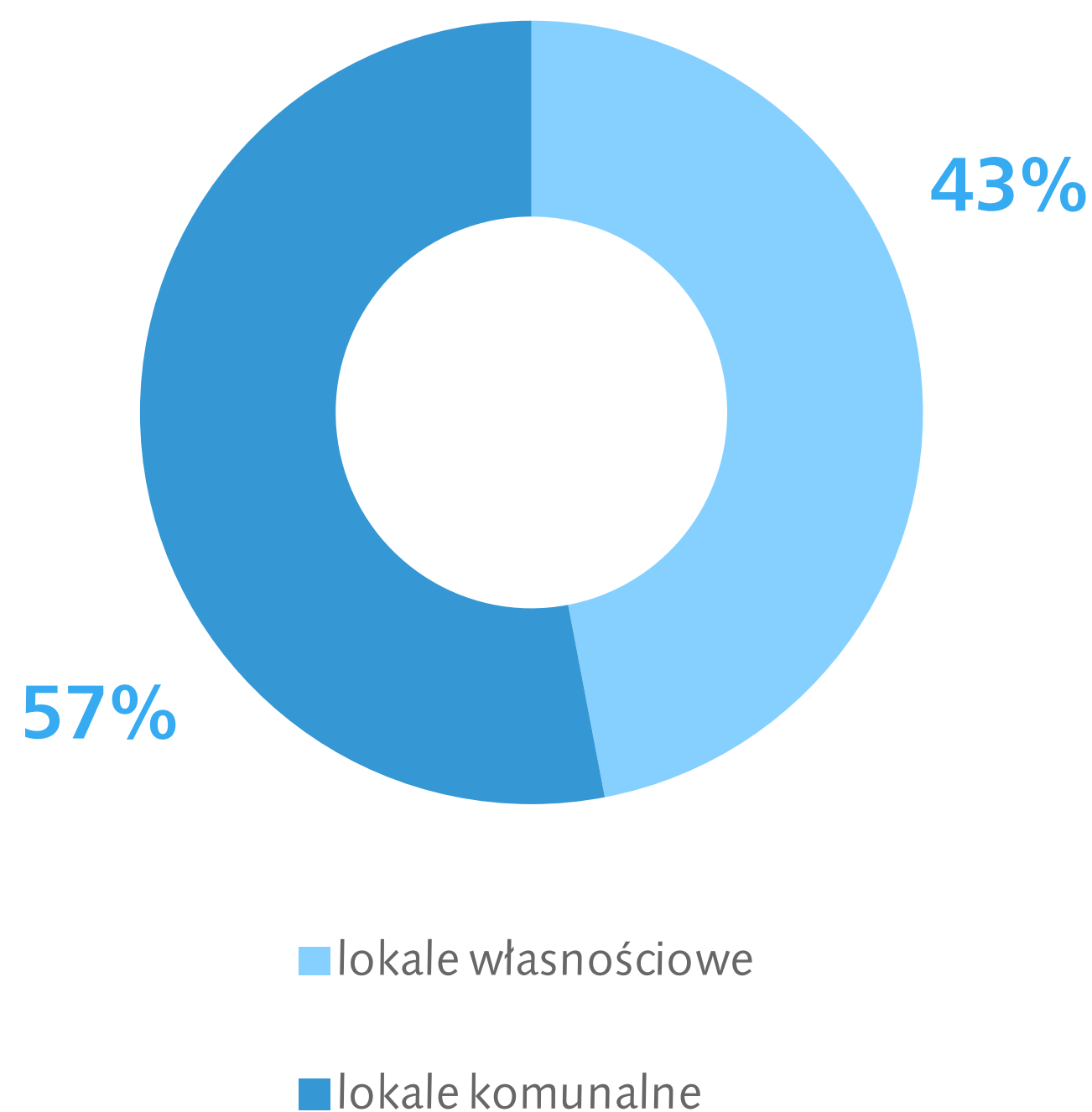

Z czym się mierzymy?

Struktura smogowa we Wrocławiu

Raport z badań Politechniki Wrocławskiej

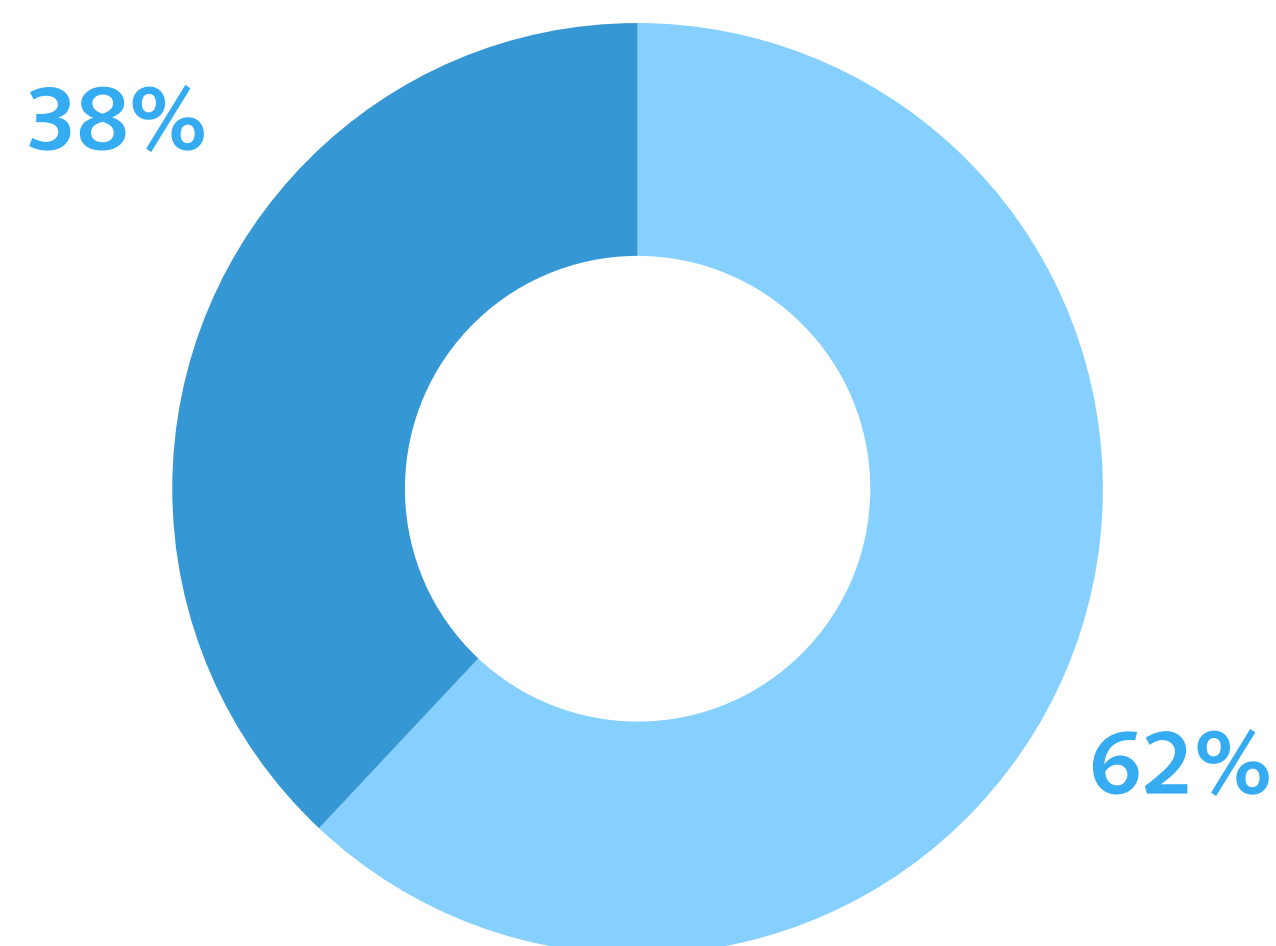
Liczba lokali z ogrzewaniem na paliwo stałe w podziale na rodzaj własności lokalu i na rodzaje budynków

Rodzaj własności	Liczba mieszkań	Udział	Typ budynku	Liczba mieszkań
lokale własnościowe	8 617	43,00%	domy jednorodzinne	5 046
			budynki wielorodzinne	2 784
			małe domy	787
lokale komunalne	11 418	57,00%	zasób 100% komunalny	4 603
			zasób mieszany	6 815
razem:	20 035	100%	razem:	20 035

Powierzchnia ogrzewana paliwem stałym w podziale na rodzaj własności lokalu i na rodzaje budynków

■ lokale własnościowe

■ lokale komunalne

Rodzaj własności	Liczba mieszkań	Typ budynku	Średnia powierzchnia lokalu mieszkalnego [m ²]	Powierzchnia ogrzewana paliwem stałym [m ²]	Sumaryczna powierzchnia ogrzewana paliwem stałym [m ²]
lokale własnościowe	5 046	domy jednorodzinne	140	706 440	967 829
	787	małe domy	125	98 375	
	2 784	budynki wielorodzinne	60	167 040	
lokale komunalne	11 418	budynki wielorodzinne	52	593 736	593 736

Za 62% emisji odpowiadają lokale prywatne, przede wszystkim domy jednorodzinne

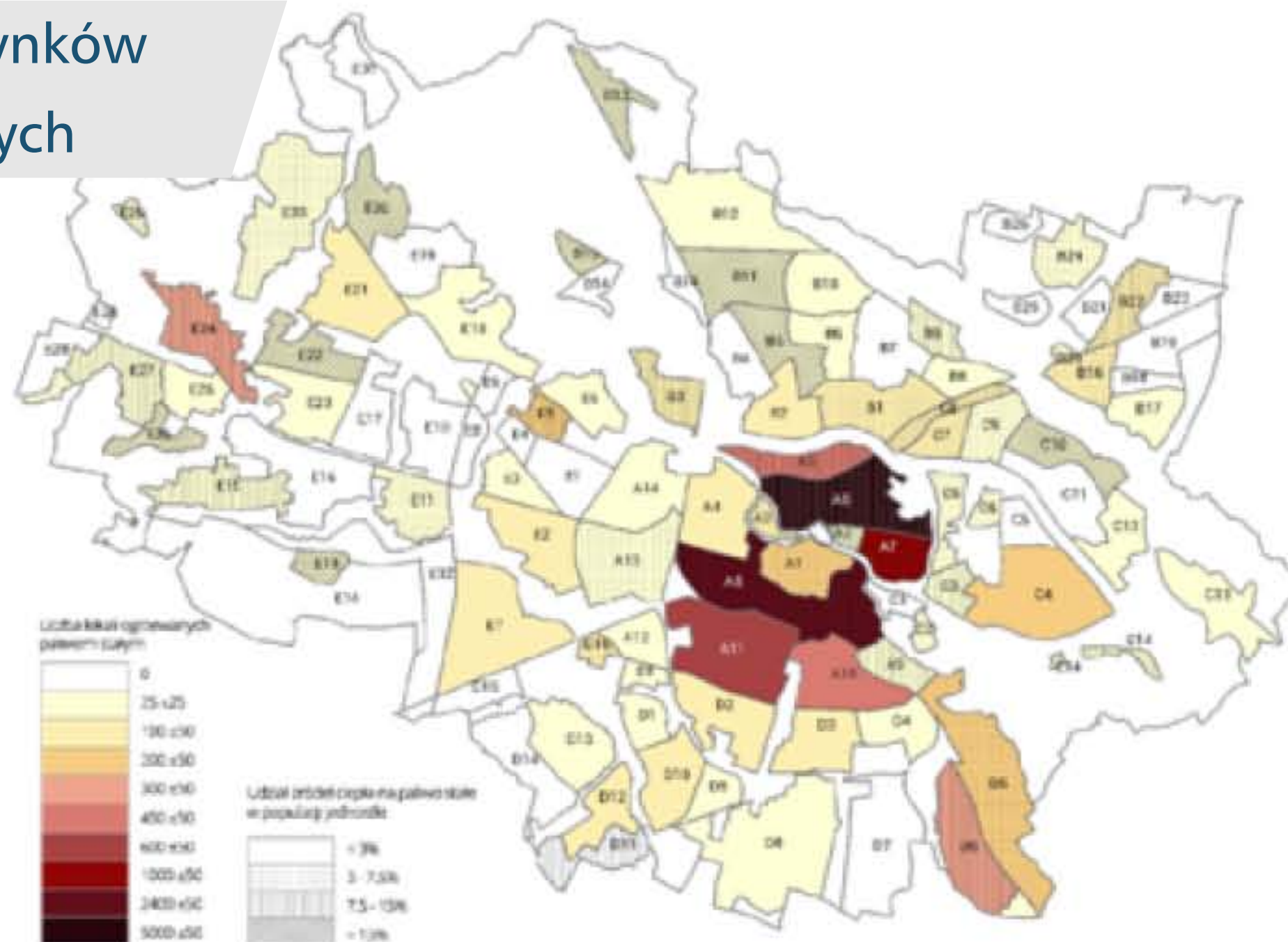
Z czym się mierzymy?

Struktura smogowa we Wrocławiu

Raport z badań Politechniki Wrocławskiej

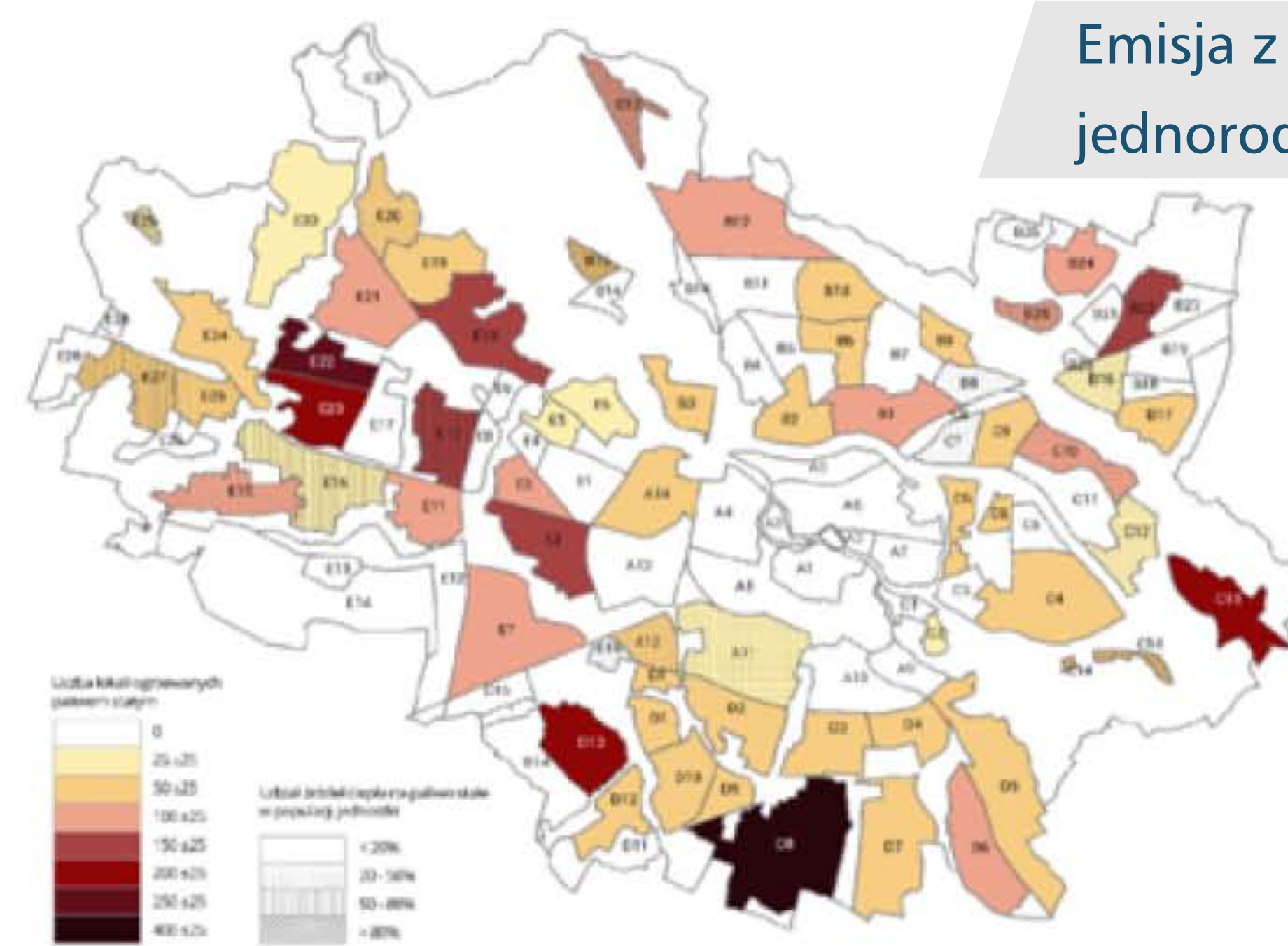
Gęstość źródeł ciepła na paliwo stałe w jednostkach urbanistycznych Wrocławia

Emisja z budynków wielorodzinnych

Mapa dla źródeł ciepła w lokalach mieszkalnych w budynkach wielorodzinnych.

Emisja z budynków jednorodzinnych

Mapa dla źródeł ciepła w lokalach mieszkalnych w domach jednorodzinnych.

JAK TO ZROBIMY?

Do 2024 r. zostaną zlikwidowane:

- **wszystkie piece pozaklasowe w miejskim zasobie komunalnym,**
- **w sumie piece w ponad 10 000 lokali komunalnych.**

Jak to zrobimy

**Harmonogram
piecowy**

**Oferując nowe, atrakcyjne programy,
wsprzemy właścicieli 8 000 lokali
w likwidacji pieców do końca 2024 r.**

Jak to zrobimy

**Harmonogram
piecowy**

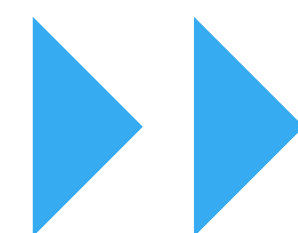
330 mln zł

**Tyle środków przeznaczonych zostanie
na wymianę pieców w latach 2020–2024.**

Nowa Kawka Plus bez wkładu własnego

Było:

**Dofinansowanie 70%
do 12 tys. zł**

**KAWKA
plus**

Będzie:

**Dofinansowanie 100%
nawet do 15 tys. zł**

- Rok 2020 – 15 tys. zł
- Rok 2021 – 15 tys. zł
- Rok 2022 – 12 tys. zł
- Rok 2023 – 10 tys. zł
- Rok 2024 – 8 tys. zł

Nowa Kawka Plus bez wkładu własnego

Program bez limitu zgłoszeń!

NO LIMIT

każdy wniosek będzie zrealizowany

Będzie:

**Dofinansowanie 100%
nawet do 15 tys. zł**

- Rok 2020 – 15 tys. zł
- Rok 2021 – 15 tys. zł
- Rok 2022 – 12 tys. zł
- Rok 2023 – 10 tys. zł
- Rok 2024 – 8 tys. zł

Nowy program Termo Kawka

Dotacje do wymiany starych, nieszczelnych drewnianych okien zewnętrznych, które są jednym z powodów strat ciepła.

W latach 2020–2024 mieszkańcy mogą aplikować po środki na wymianę starej stolarki okiennej. Można będzie pozyskać fundusze na **100% poniesionych kosztów, nawet do 5 tys. zł** (nie więcej niż 1 tys. zł na wymianę jednego okna).

Z dotacji mogą skorzystać wszyscy mieszkańcy, którzy w przeszłości wymienili piec w ramach programu Kawka i Kawka Plus oraz ci, którzy dopiero zamierzają wymienić piec.

termo
KAWKA

KAWKA
plus + **termo**
KAWKA

Nawet do 20 tys. zł dopłaty

Zwolnienia i ulgi z czynszów dla likwidujących piec w lokalach komunalnych

- Zwolnienie z czynszu na okres maksymalnie 2 lat (do 31 grudnia 2022 r.)
- + 50% ulgi w czynszu do końca 2025 r.

**Oszczędności
około 15 tys. zł do 2025 r.**

Lokalny Program Osłonowy

W ramach **dopłaty do rachunków**, po zmianie systemu ogrzewania, można otrzymać **nawet do 4 tys. zł rocznie**.

Poszerzony zostaje zakres osób mogących skorzystać z programu, o osoby zmieniające piec na ogrzewanie elektryczne nieakumulacyjne.

Likwidacja w zasobie **100% komunalnym**

Schemat działania:

Poinformowanie mieszkańców i przedstawienie harmonogramu wymiany źródeł ogrzewania

Likwidacja pieców + prace w ramach Podstawowego Pakietu Termomodernizacyjnego

Zadanie będzie koordynował **Rafał Guzowski** – Pełnomocnik Prezydenta ds. Wymiany Źródeł Ogrzewania

Zarząd Zasobu Komunalnego i Wrocławskie Mieszkania otrzymają niezbędne wzmocnienie kadrowe i wsparcie miejskich jednostek inwestycyjnych.

Wymiany pieców będą zsynchronizowane z Fortum, które – tam gdzie to technicznie możliwe – podłączać będzie lokale do sieci.

Likwidacja pieców w 4 603 lokalach

Likwidacja pieców zasobie mieszanym

z ponad 70% udziałem Miasta

Schemat działania:

Pozyskanie/Opracowanie bazy

Spotkanie z zarządcami oraz wspólnotami

Prezentacja wstępnego harmonogramu wymiany źródeł ogrzewania

Podjęcie uchwały przez wspólnotę

Likwidacja pieców + prace w ramach PPT

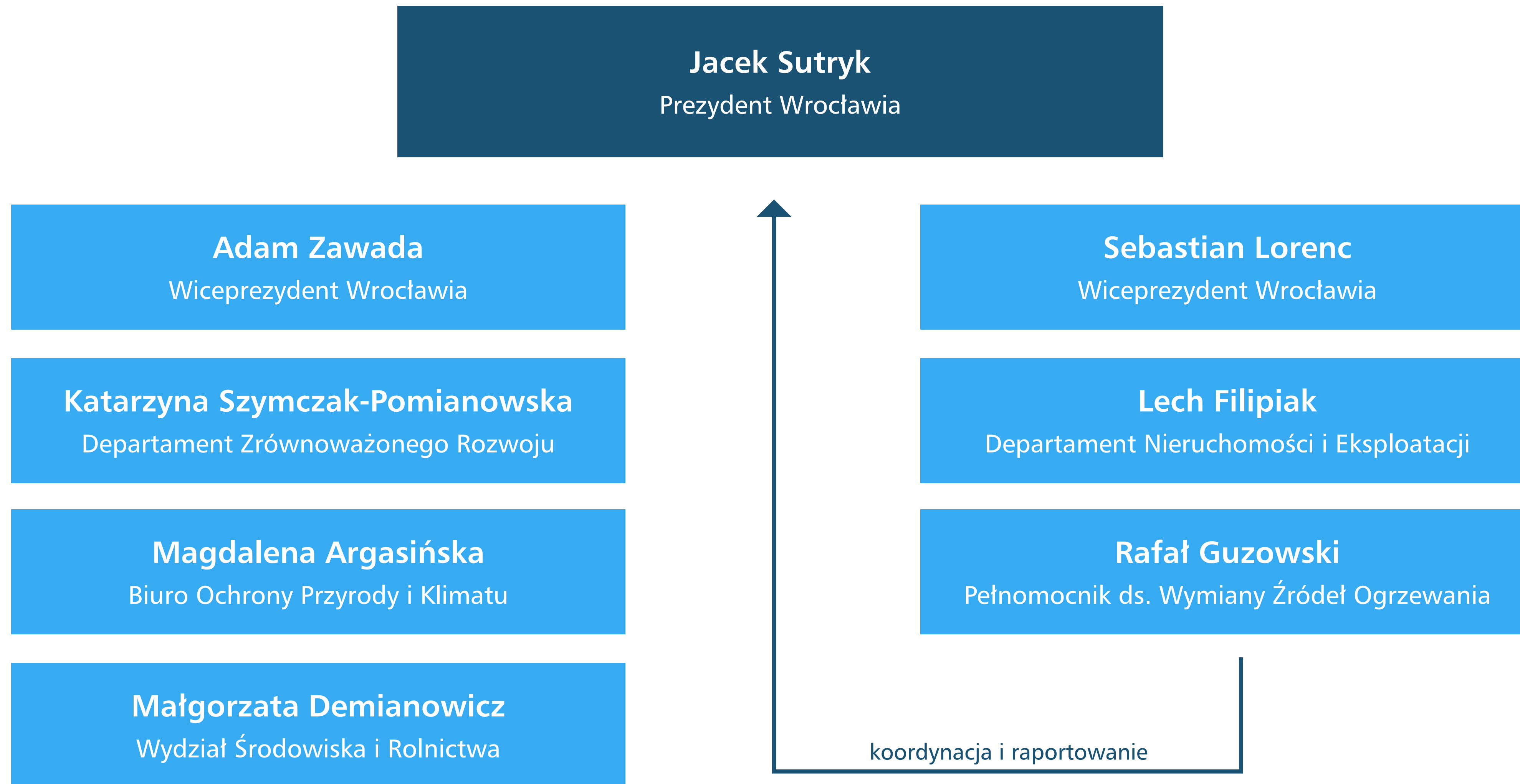
Likwidacje pieców będą zsynchronizowane z Fortum, które – tam gdzie to technicznie możliwe – podłączać będzie lokale do sieci.

Zarząd Zasobu Komunalnego i Wrocławskie Mieszkania otrzymają niezbędne wzmocnienie kadrowe i wsparcie miejskich jednostek inwestycyjnych.

Piece zlikwidowane zostaną w 1 000 lokali

Jak to zrobimy

Jak to zrobimy

Jacek Sutryk
Prezydent Wrocławia

Raz w miesiącu
KOLEGIA
ANTYSMOGOWE

Sebastian Lorenc
Wiceprezydent Wrocławia

Lech Filipiak
Prezydent Nieruchomości i Eksploatacji

Rafał Guzowski
Kierownik ds. Wymiany Źródeł Ogrzewania

koordynacja i raportowanie

Działania informacyjno-edukacyjne

Doradztwo Energetyczne

Poza punktem konsultacyjnym przy ul. Hubskiej 8-16, Doradcy Energetyczni będą pracowali na wrocławskich osiedlach. Kontaktując się z poszczególnymi zarządcami, uczestnicząc w spotkaniach wspólnot, będą pomagali mieszkańcom przejść proces likwidacji pieców.

Zaczynamy od Kleczkowa!

Doradcy Energetyczni rozpoczną **wizyty** we wspólnotach od **ul. Kleczkowskiej**.

Harmonogram wizyt będzie na bieżąco udostępniany mieszkańcom.

Działania informacyjno-edukacyjne

Powstaje platforma informacyjno-edukacyjna

www.zmienpiec.pl

– jeden adres, pełna informacja!

Materiały w formie drukowanej dystrybuowane będą na spotkaniach z mieszkańcami. Dostępne będą także w siedzibach Rad Osiedli oraz Biurach Obsługi Klienta.

W doradztwo zaangażowane zostaną m.in. lokalne stowarzyszenia zajmujące się tematyką czystego powietrza.

Zaprosimy do współpracy zarządców, administratorów budynków, Rady Osiedla, a także Radnych Miejskich.

Rządowy program Czyste Powietrze

Polska otrzymała z Unii Europejskiej ponad 100 mld zł na wymianę pieców w latach 2020–2029. Trudności proceduralne oraz niewielka grupa osób mogących korzystać z tych środków, świadczą o pilnej potrzebie zmian w zapisach programu.

Dotąd wykorzystano jedynie 1 mld zł.

Prezydent Wrocławia przesłał zakres niezbędnych zmian wraz z prośbą o aktualizację programu do Ministerstwa Środowiska.

Zaprosimy do współpracy zarządców, administratorów budynków, Rady Osiedla, a także Radnych Miejskich.

PROGRAM

**CZYSSTE
POWIETRZE**

**- w trosce o zdrowie,
klimat i środowisko!**

Zakres niezbędnych zmian w programie Czyste Powietrze:

W zakresie przedmiotu dotacji:

- ustalenie priorytetu dla wymiany źródeł ciepła na proekologiczne
  - wycofanie się z progów dochodowych,
  - ustalenie dotacji na poziomie min. 70% limitów.

W zakresie proceduralnym:

- uproszczenie formularza wniosku do informacji niezbędnych (aktualnie ok. 12 stron) i procedury wnioskowania
- stworzenie sprawnego systemu do obsługi i promocji programu.

Wrocław bez smogu

Założenia:

Miejskie kamienice bez pieców
do końca 2024 r.

Wsparcie w likwidacji pieców
właścicieli 8000 lokali prywatnych

Środki:

330 mln zł
w latach 2020–2024

KAWKA
plus

termo
KAWKA

Brak czynszu
w lokalach
komunalnych

Lokalny Program
Osłonowy

(dopłaty nawet
4 tys. zł rocznie)

Doradcy
energetyczni
na osiedlach

Kampania
społeczna

Ekopatrol

Działania dodatkowe w walce ze smogiem

Działania wspierające – egzekwowanie przepisów

- **Ekopatrole Straży Miejskie kontrolujące paleniska**
  - 2018 r.: 4394 kontrole, 115 mandatów na kwotę 24 500 zł,
  - 2019 r. (do 30 października): 3803 kontrole, 164 mandaty na kwotę 43 500 zł,
  - 2020 r.: planowane 6000 kontroli.
- **Drony do badania składu dymu wykorzystywane przez Ekopatrol**
  - 1 dron w zasobie
  - w planach kupno 4 kolejnych – 2 z czujnikami do sprawdzania dymu, 1 z kamerą termowizyjną, 1 z kamerą zoom.

Emisja komunikacyjna

- **Budowa nowych tras transportu zbiorowego:** 2 nowe trasy tramwajowe na Popowice i Nowy Dwór.
- Planowana **budowa zajezdni tramwajowej** przy ul. Szczecińskiej – koszt ok. 400 mln.
- **Poprawa stanu torowisk** – MPK planuje przeznaczyć około 200 mln zł na remonty torowisk do 2023 r.
- Likwidacja wakacyjnych rozkładów jazdy od 2020 r. oraz **zwiększanie częstotliwości kursowania** i wydłużanie linii autobusowych.
- **Budowa park&ride** – obecnie mamy 24 parkingi, kolejnych 5 jest planowanych do realizacji do 2021 r.
- Obecnie mamy 1166 km tras przyjaznych rowerzystom, do 2023 r. planowana jest budowa **50 km kolejnych dróg.**
- **Pojazdy niskoemisyjne** – wymiana taboru MPK – w 2019 r. roku do Wrocławia przyjechało 50 nowych autobusów spełniających normę euro6, kolejne inwestycje w tabor będą spełniały najwyższe normy ekologiczne (w tym zakup autobusów elektrycznych).
- **Wspieranie autobusowych i kolejowych połączeń aglomeracyjnych.**

Działania dodatkowe w walce ze smogiem

Działania wspierające – komunikacja

- Korzystanie z **pojazdów elektrycznych** przez Miasto, jednostki miejskie i wykonawców.
- **Ograniczenie emisji pyłów budowlanych** poprzez zobowiązanie firm budowlanych do cięcia materiałów w bazie firm, mycie kół, zabezpieczanie plandekami przewożonych sypkich materiałów.
- **Dodatkowe zmywanie jezdni** w sezonie letnim – 353 km dróg zmywanych raz w tygodniu.
- Przygotowania do **panelu obywatelskiego** dotyczącego rozwiązań komunikacyjnych.

Działania dodatkowe w walce ze smogiem

Działania wspierające – zieleń

- **Ochrona istniejących drzew** – Wrocław jako pierwszy w Polsce wprowadził „Karty informacyjne do standardów ochrony drzew w inwestycjach”, dzięki którym drzewa są lepiej chronione podczas prowadzonych prac budowlanych
- **Roczne nasadzenia** – 2,5–3 tysiące drzew, 35–40 tysięcy krzewów, 250 tysięcy kwiatów cebulowych – na samą zieleń ZZM przeznaczył w tym roku 57 mln zł, tj. o 19 mln zł więcej niż 2018 r.
- **Zakaz używania dmuchaw** przez jednostki dbające o tereny zielone (Ekosystem, Zarząd Zieleni Miejskiej, Zarząd Zasobu Komunalnego, Wrocławskie Mieszkania)
- **Program „Szare na zielone”** – zazielenianie ogródków terenów przyszkolnych, program prowadzony od 10 lat w ponad 130 placówkach oświatowych.

Działania dodatkowe w walce ze smogiem

Działania wspierające – zieleń

- **„Zabluszczanie szkół”** – nowy program obsadzania placówek edukacyjnych roślinami oczyszczającymi powietrze (9 placówek).
- **Zielone dachy i ściany** – zielony dach w centrum transportowo-logistycznym MPWiK, zielony budynek UM Wrocławia.
- **Grow Green** – projekt z programu Horyzont 2020, czyli największego w historii programu finansowania badań naukowych i innowacji w Unii Europejskiej. Z niego powstanie we Wrocławiu 7 parków kieszonkowych i zielona ulica.

Działania dodatkowe w walce ze smogiem

Działania wspierające – stosowanie czystej energii

- Energia zużywana Wrocławskiej Oczyszczalni Ścieków jest w blisko 80% produkowana jest przez **agregaty zasilane biogazem** wytwarzanym w wyniku fermentacji osadów ściekowych.
- **Układy trzech odnawialnych źródeł energii (OZE)**, tj. kolektory słoneczne, turbina wiatrowa oraz polikrystaliczne moduły fotowoltaiczne zamontowane na dachu budynku starej ozonowni przy ul. Na Grobli
- **Aquapark** – ma agregaty na gaz ziemny zaopatrujące obiekt w energię ciepłą i elektryczną, część energii trafia do sieci elektrycznej i jest później wykorzystywana przez innych odbiorców
- Oświetlenie miejskie, sygnalizacja świetlna, tablice Dynamicznej Informacji Pasażerskiej są projektowane i instalowane w **energooszczędnej technologii ledowej**
- **Zwolnienie z podatku od nieruchomości osób**, które zainwestowały w OZE.

Działania dodatkowe w walce ze smogiem

Działania wspierające – edukacja

- „Małe kroki, wielkie zmiany” – kampania informacyjna skierowana do mieszkańców Wrocławia i dolnośląskich gmin w roku 2019 uświadamiająca, że należy dbać o poprawę jakości powietrza, zachęcająca m.in. do:
  - ograniczenia korzystania z samochodów z silnikami spalinowymi,
  - korzystania z ekologicznych źródeł ogrzewania,
  - dbania o drzewa.
- Zajęcia organizowane przez Ekosystem w PSZOK i szkołach.
- Zielony kalendarz – lekcje w szkołach poświęcone m.in. zrównoważonemu rozwojowi i zmianom klimatu – w roku szkolnym 2017/2018 w zajęciach wzięło udział blisko 30 tys. uczniów i przedszkolaków.
- Edukacja i aktywizacja mieszkańców w tematach zielonych – akcja WROśnij we Wrocław.

An aerial photograph of Wrocław, Poland, showing a dense urban landscape with various buildings, streets, and a prominent church spire on the left. A blue overlay covers the top half of the image, and a white banner with blue text is positioned in the center. The overall color palette is dominated by shades of blue.

WROCLAW

BEZ SMOGU